

Jesień jest jak... (K.J. Szmidt, 2010)

1. **JAKA JEST JESIEŃ?** WYPISZ JAK NAJWIĘCEJ JEDNOWYRAZOWYCH PRZYMIOTNIKOWYCH OKREŚLEŃ JESIENI

zimna, chłodna, ciepła, ciemna, mroczna, ponura, bura, pochmurna, mokra, błotnista, kolorowa, deszczowa, wietrzna, złota, czerwona, pomarańczowa, brązowa, słotna, dżdżysta, słoneczna, ciepła, depresyjna, melancholijna, refleksyjna, nostalgiczna, smutna, fascynująca, piękna, barwna, zmienna, bogata, dojrzała, wesoła, artystyczna, brzydka, uboga, szara, mglista, zamglona, niezwykła, nieprzewidywalna, wyczekiwana, ekstrawagancka, oryginalna, dostojna, żywa, żywiołowa, atrakcyjna, wyjątkowa, malarska, malownicza, odważna, zbójcka, wspaniałomyślna, dobrodusza, dojrzała, królewska, ładna, wybitna, buntownicza, chlapiąca, kichająca, kaszląca, przeziębieniowa, rutinoscobinowa, artystyczna, nieprzyjemna, leniwa, nieunikniona, późna, szeleszcząca, senna, długa, nudna, przemijająca, owocowa, różnorodna, efektowna, fotogeniczna

2. **JESIEŃ JEST JAK..., PONIEWAŻ....** WYPISZ JAK NAJWIĘCEJ PORÓWNAŃ WG SCHEMATU:

- Jesień jest jak KOBIECIA, ponieważ jest zmienna i nieprzewidywalna
- Jesień jest jak KOBIECIA, ponieważ ma swoje nastroje
- Jesień jest tak DEPRESJA, ponieważ jest ponura i deszczowa
- Jesień jest jak PALETA FARB, ponieważ przybiera przeróżne odcienie
- Jesień jest jak TĘCZA, ponieważ jest barwna, kolorowa.
- Jesień jest jak BIŻUTERIA, ponieważ jest złota.
- Jesień jest jak ŻYCIE ponieważ przemija.
- Jesień jest jak NASTROJE, bywa zmienna
- Jak HUMOR, ponieważ szybko się zmienia
- Jesień jest jak MAKIJAŻ, zdobi drzewa wieloma barwami.
- Jesień jest jak PTAK, ponieważ jest tak barwna
- Jesień jest jak MALARZ, ponieważ maluje liście na różne kolory.
- Jesień jest jak DEKORATOR WNĘTRZ, ponieważ wybiera kolory liści drzew, dodaje grzyby (nowe elementy) do otaczającego nas świata
- Jesień jest jak DRAMAT, ponieważ potrafi wprowadzić w melancholijny lub wesoły nastrój
- Jesień jest jak RÓG OBFITOŚCI, ponieważ jest w stanie wykarmić wszystkie istoty.
- Jesień jest jak PLAYLISTA PIOSENEK, ponieważ jej pogoda jest tak zmienna/różna jak piosenki na owej playlisce

- Jesień jest jak PARTIA KART, ponieważ czasem jest wygrana – zbiory, a czasem jest przegrana – brak zbiorów.
- Jesień jest jak MAGIA/MAGIK, ponieważ pojawia się i znika / ponieważ czaruje nas swoją barwą.
- Jesień jest jak PAMIĘTNIK, ponieważ jest pełna tajemnic.
- Jesień jest jak SMUTEK, ponieważ dużo pada to tak jakby chmury płakały
- Jesień jest jak CIEPŁA HERBATKA ponieważ ogrzewa ciało i duszę
- Jesień jest jak ZEGAR ponieważ odmierza czas do zimy
- Jesień jest jak TLEN, ponieważ jest potrzebna nam wszystkim, dzięki niej mamy zbiory, przygotowujemy się na zimę.
- Jesień jest jak MATKA, ponieważ dba o wszystkich swoich podopiecznych,
- Jesień jest jak MOTYL, ponieważ mieni się różnymi barwami,
- Jesień jest jak PRZYJACIEL, ponieważ może cię ogrzać,
- Jesień jest jak KRÓLOWA/KRÓL, ponieważ ubrana jest w bogate szaty,
- Jesień jest jak FILOZOF, ponieważ potrafi wprowadzić w zadumę, skłonić do refleksji,
- Jesień jest jak MUZYKA, ponieważ gdy jest ona to cały las śpiewa (deszcz, kasztany jak spadają)
- Jesień jest jak STRYCH, ponieważ jest pełna tajemnic,
- Jesień jest jak MUZA, ponieważ inspiruje do tworzenia,
- Jesień jest jak KOT, ponieważ na chwilę pobędzie z nami, a później ucieknie.
- Jesień jest jak POLSKA MAPA STREF, ponieważ jest czerwona i żółta
- Jesień jest jak LODÓWKA, ponieważ nie trzeba chować zupy do lodówki, wystarczy zostawić ją na zewnątrz
- Jesień jest jak DZIEŁO MALARSKIE, ponieważ zawarte jest w niej wiele różnorodnych kolorów
- Jesień jest jak ŁYSINA, ponieważ tak samo jak na głowie kiedyś były włosy tak samo na drzewach były liście.
- KATAR – mokra i męcząca
- ARTYSTKA- maluje świat kolorami
- TANCERKA – wiruje z gracją pośród kropeł deszczu
- DOBRY FILM – ma wiele nieprzewidywanych zwrotów akcji
- MUZYKA – nawet cisza jest elementem muzyki/ raz cicho, a raz głośno, coraz szybciej, później wolno
- Jesień jest jak CHOROBA, ponieważ przychodzi nieoczekiwanie
- STAROŚĆ, ponieważ przygotowuje do zimy (życia)

- Jesień jest jak MODELKA, ponieważ fotografowie chętnie robią jej zdjęcia.
- Jesień jest jak MALARKA, ponieważ świat nabiera barw.
- Jesień jest jak NUDNY FILM, ponieważ usypia ludzi.
- Jesień jak 40 WATOWA ŻARÓWKA, ponieważ ciągle jest ciemno.
- Jesień jest jak DEKORATOR WNĘTRZ, ponieważ zmienia barwy i dodatki.
- Jesień jest jak PSUJĄCY SIĘ PIEC, ponieważ robi się coraz zimniej.

3. WYPISZ TYTUŁY KSIĄŻEK, PIOSENEK LUB UTWORÓW MUZYCZNYCH W KTÓRYCH UMIESZCZONO JESIEŃ LUB SKOJARZENIA Z NIĄ ZWIĄZANE

Piosenki/ utwory muzyczne:

Piotr Rogucki: Jesień

Janusz Radek: Dzień w kolorze śliwkowym

Zdzisława Sośnicka: Bez Ciebie Jesień

Sława Przybylska: Pamiętasz była jesień

Czesław Niemen: Jesień / Mimosami jesień się zaczyna

Czerwone Gitary: Barwy jesienne

Krzysztof Klenczon: Jesień idzie przez park

Guns N' Roses: November Rain

Amy Winehouse: October

Lady Pank: Znowu pada deszcz

Akcent: Pada deszcz

Maciej Czaczyk: Liście na wietrze

Mieczysław Fogg: „Jesienne róże”

Antonio Vivaldi: „Jesień”

Earth Wind and Fire: „September”

Maryla Rodowicz: „Remedium”

Janusz Laskowski: „Żółty jesienny liść”

K. Gowik: „Taniec w deszczu”

Gabriel Fleszar: Kroplą deszczu

Natasza Zylska/ Edyta Górniak: Kasztany

Rihanna: “Umbrella”

Michael Jackson: „Thriller”

Piasek & MAFIA: „Imię deszczu”

Rotary: „Lubiła tańczyć”

Helena Majdaniec: „Rudy rydz”
Brathanki: „Czerwone Korale”
Kasprowicz: Akordy Jesienne
Paweł "Aldaron" Czekalski: "Jabłecznik"
Paweł "Aldaron" Czekalski: "Muminki"
E. Stachura: „Jesień”
I. Santor „Już nie ma dzikich plaż”
M. Grechuta „Wiosna, wiosna ach to Ty”\
E. Clapton: „Autumn Leaves”
Róże Europy: „Jedwab”
K. Janda: „Martwe, jesienne liście”
U2: „October”
M. Umer: „Koncert jesienny na dwa świerszcze”
T. Love: „Warszawa”

Literatura:

„Deszcz jesienny” L. Staff
Październik (wiersz)
„Królowa Śniegu” Andersen
„Dwór cierni i róż” cz.3. Sarah J. Maas
"Pogoda dla puchaczy. Jesień” M. Kozioł i B. Jędrzejak
„Jesienna miłość” Nicolas Sparks
„Chłopi. tom 1- Jesień” / w zimie (2) wspomnienia Władysław Reymont
„Zbieramy kasztany” Władysław Broniewski
„Dwa wiatry” Julian Tuwim
„Brzydkie Kaczątka” (nadeszła jesień, pożółkły liście) Andersen
„Jesień” Kamil Baczyński
„Monacohmachia” (Jesień plony niesie) Ignacy Krasicki
„Dolina Muminków w Listopadzie” T. Jansson
„Jesień” M. Pawlikowska-Jasnorzewska
„Jesienią” M. Konopnicka

4. DO CZEGO SŁUŻY DESZCZ? WYMIEN JAK WIĘCEJ NIEZWYKŁYCH ZASTOSOWAŃ DESZCZU

- nawodnienie gleby, upraw, planety/ podlewa roślinki/ o podlewanie roślin
- wilgotność powietrza

- relaks - zapach
- krople deszczu pochłaniają kurz i mikroby, dzięki czemu powietrze jest oczyszczone i dużo świeższe
- do picia, jako napoje
- do rozcieńczenia, np. spirytusu
- do mycia, w kąpeli
- do mycia samochodu
- do mycia podłogi/chodników/roślin/do zmywania rysunków zrobionych kredą na chodniku
- do tańczenia w deszczu
- do zabawy w kałużach/ skakanie przez kałuże
- do patrzenia jak pada
- wytworzenia energii,
- składnik mikstur np. na sen,
- natchnienie dla artystów,
- składnik powstania tęczowej latarki – schwywania tęczy
- podnosi poziom rzek i jezior
- ułatwia życie alergikom
- w lecznictwie – oczyszcza z negatywnych emocji, uspokaja,
- do malowania/ do malowania kroplami deszczu po ubraniu
- do tworzenia muzyki (kapanie deszczu)
- do grania muzyki o szybę
- do zabawy, złap jak najwięcej deszczu w wiadro
- do moczenia gąbki
- do zabawy w obrotowy parasol, gdy odpowiednia ilość deszczu na parasol spadnie należy nim szybko zakręcić
- do scen miłosnych
- wabik na ślimaki
- parapetowej muzyki
- stworzenia fontanny młodości,
- napojenia dzieci w Afryce
- stwarza możliwość wchodzenia bezkarnie pod kocyk
- służy do namysłu
- do romantycznych scenerii w filmach
- do schowania się komarów
- do malowania obrazów na szybach

- do sprawdzania, czy są dziury w płaszczach przeciwdeszczowych
- do ochładzania się
- do zatrzymywania chmur radioaktywnych (wywoływanie [przez substancje chemiczne] opadów deszczu w celu powstrzymania przemieszczających się radioaktywnych chmur po wybuchu w elektrowni w Czarnobylu)
- do gaszenia pożarów
- do robienia prania
- do robienia błota
- do robienia lodowiska
- do moknięcia/zabawy (przyjemność skakania w deszczu przez kałuże)
- do usprawiedliwiania domowego lenistwa
- do robienia magicznych sztuczek/ iluzji (jak w filmie, pt. "Iluzja")
- do robienia zdjęć, kręcenia filmów (sceneria do zdjęć)
- do inspirowania do pisania piosenek
- do testowania, czy buty nieprzemakalne są nieprzemakalne

5. JAK INACZEJ MOŻNA NAZWAĆ DESZCZ? A JAK INACZEJ MOŻNA NAZWAĆ TAK DZIWNE SŁOWO JAK "MŻAWKA"?

Deszcz: deszczyk, deszczysko, siąpawica, sikawica, opad deszczu, ciapa, plucha, nawałnica, oberwanie chmury, ulewa, prysznic, szaruga, kapanie, siąpanie, kapaniec, kapawka, wodniś, kapuszczyk, , kropelczyk, kropelkowiec, mokrnik, łzownik, mokrzysko, pluskawica, kałużonator, padawiec, wodrzewisko, wifron, płacz chmur, pot chmur, wodościek, mokrzydełko, kulki wodne, posejdon, płacz boga, płyniec, padówka, dropek, kopelki z nieba, kropidełko, Bóg podlewa ziemię z konewki, Bóg płacze, wodopad, kropłospad, chmuropad, rozpacz nieba, mokrszcz, chmurny prysznic

Mżawka: kapuśniaczek, mgiełka, kroplica, kropidełko kapuś, kapik, kro-kropel, hibidu, wodrzewka, deszczowinka, wodniczka, kropczanka, kapadełkowiec, kropiwka, płacznik, kapidius, drobinativ wodny, sitkowy deszcz, gęsioskórkowiec, wodny łaskotek twarzy, mozaikowy deszcz, drobny deszczyk, kropeleczkowanie, kichawka chmurna, pyłkeszcz, kropeleszczyk, spryskiwaczka, mgiełgawka, kropelkowa sieć zawieszona, drobniawka, wilgotniawka, siąpaweczka, dżdża,

6. CO JEST INTERESUJĄCEGO W DESZCZU? WYPISZ JAK NAJWIĘCEJ RZECZY, KTÓRE WYDAJĄ CI SIĘ W DESZCZU DZIWNE INTERESUJĄCE, ZASKAKUJĄCE

- nasilenie (oberwanie chmury)

- u mnie pada, a parę metrów dalej nie pada / a 200 metrów dalej już nie
- bańki na kałuży
- tworzy kałuże – krople się ze sobą łączą,
- można się przejrzeć w kałuży – odbicia
- zmiana stanu skupienia pod wpływem temperatury
- krople deszczu są różnej wielkości
- spada w kropelkach/ spada kroplami a nie potokiem
- gdy deszcz ustaje zostają kałuże/ że jak spada to mogą powstać z niego kałuże,
- dzięki deszczowi powstaje tęcza / składnik tęczy/ gdy świeci powoduje tęczę
- deszcz może padać z różną intensywnością – w trakcie ulewy, letni deszczyk
- to że deszcz może wolno spadać, kapać albo szybko
- przezroczystość, małe krople- rozmiar, kształt,
- ilość kropel na dany deszcz,
- to że deszcz jest mokry, ciekły
- wytwarza melodie – wydaje dźwięk,
- ma różne tempo,
- ciekawe brzmienie deszczu/ wydaje różne odgłosy
- sprawia senność,
- da się go pić,
- nawadnia rośliny (utrzymuje życia),
- stwarza, wprawia w refleksyjny -melancholijny nastrój,
- pochodzenie deszczy – dlaczego akurat z chmur
- pada z góry na dół
- zawsze na filmach romantycznych podczas deszczu – zakochane pary całują się
- w zależności od temperatury może zmienić się śnieg
- może być piękny lub brzydki w zależności od tego czy świeci słońce
- kształt kropel deszczu (wyglądają jak łzy)
- to że deszcz jak spadnie, to nie wypali dziury
- spada z wysoka, ale nie boli jak uderzy ma głowę
- takie tycie krople wody z nieba mogą zalewać ulicy, co powoduje powódzie, czy to oznacza, że w chmurach też może być powódź
- jak te chmury przenoszą ten deszcz
- czemu jak kropla deszczu spadnie nie robi głośnego dźwięku
- dużo kropli deszczu tworzy lustro
- krople deszczu znikają w kałuży

- że gdy mam parasolkę to nie pada, ale gdy nie mam, to on się pojawia
- że gdy jest to wszyscy narzekają, że za dużo, ale gdy nie ma, to narzekają, że jest za mało
- gdy go nie ma to jest susza, a gdy jest to powódź
- że gdy tylko się pojawia to pojawiają się takie skrajne emocje
- interesujące, że jednym pomaga zasnąć a innym przeszkadza
- interesujące dźwięki wydaje, zależnie od tego na co upada
- letni deszcz jest ciepły, a jesienny lodowaty
- deszcz może padać niezależnie od pory roku, a śnieg tylko zimą
- spada na wszystko, jednak nie zabija (np. małych owadów) oraz nie robi dziur, np. w liściach
- ale może być też niebezpieczny, np. kwaśne deszcze
- nie ma koloru
- zmienia wygląd świata (np. po letnim deszczu powietrze ma inny zapach, liście lśnią, itd.)
- można nim "sterować", np. rozganiać chmury